

Tetőfedések

A tető az időjárás viszontagságainak legjobban kitett épületrész. Az épületeket e hatásokkal szemben a tető fedése, a héjazat védi. Feladata a támadó csapadék felfogása, terelése, elvezetése, mert az épületbe jutó nedvesség a szerkezet épségét veszélyeztetné.

A fedéseket héjazat tartó aljzatra erősítik

A tető fedését érő hatások:

- csapadék: beázás
- csapóeső, hófúvás (mechanikai hatások)
- szélteher
- tartós, esőzés, hóolvadás esetén a szerkezetekbe beszívódó víz
- ónos eső: visszafagyás

A fedésekkel szemben támasztott követelmények:

1. A szükséges csapadékbiztonság és vízvezetés

Ez több tényezőtől függ: a tetőfelület nagysága, formája és hajlása; még inkább a fedési elem anyaga, alakja és mérete, de leginkább azok illesztésének, csatlakozásának és rögzítésének módja határozza meg.

A csapadékvédelem szükséges mértékét az építmény szerkezeti és építészeti jellemzőiből kiindulva határozzák meg. (a tető formája, szerkezete, a fedés anyaga, esztétikai értéke, gazdaságossága, tartóssága... stb.)

2. A tervezett építészeti hatás.

A tető és fedése az épület tömegét kiegészítheti, hangsúlyozhatja, gazdagíthatja, a lefedett teret megmutathatja, kiemelheti; vagy csak éppen megfélel az alapvető szerkezeti, funkcionális igényeknek.

Fontos, hogy ez az építészeti törekvés a fedés anyagával összhangban legyen!

3. Tartósság

A csapadékbiztonságra az építmény egész élettartama alatt szükség van. Hosszú időre biztosítható, ha az épület rendeltetésével és a lefedés szerkezetével összhangban van a megválasztott héjazati anyag. Az élettartamot megfelelő karbantartással lehet növelni.

4. Gazdaságosság.

5. Különleges követelmények

- korróziómentesség
- tűzállóság
- porállóság
- elfújhatóság (csekély súlyú, kis felületi egységekből álló, egymáshoz lazán kapcsolódó, az aljzathoz viszonylag kis erő hatására is gyorsan engedő héjazat: a robbanás okozta károk mérséklésére)

Tervezési elvek:

Az épület fedésének megtervezésekor, minden esetben figyelembe kell venni a környezetet, ahová az épület kerül. Tervezéskor az adott tetőfedésre vonatkozó követelmények a meghatározók.

Csoportosításuk:

- Az anyag jellege szerint: szerves vagy szervetlen
- Az anyag származása szerint: természetes vagy mesterséges

- Anyag fajtája szerint: nád, fa, pala, cserép, bitumen, fém, üveg...
- Szilárdságuk szerint: kemény vagy lágy
- Csapadékbiztoság szerint: vízhatlan vagy vízzáró
- Alakjuk szerint: szabályos, szabálytalan
- Méretük szerint: kis, közepes, nagy (lemezek, kéve, pikkelyszerű-, táblás fedések)
- Színük szerint: világos, sötét, szürke, barna, zöld, vörös... stb.
- Héjazat jellege szerint: hártyszerű, kéregszerű, pikkelyszerű

A cserépfedések:

Szép és tartós fedés, különböző fajtájú cserepekből, azaz a szokásos (köríves, félköríves) és a sajátos (csúcsos, csipkézett) alsó szélű sík, ún. hódfarkú cserepekből, a többféle módon formált hullámos (öblös), kúpos és takaróperemes cserepekből készülhet.

Az elemek eltérő méretét, alakját, színét, és fektetési rendjét is figyelembe véve sokféle tagoltságú, rajzú, és különböző hajlású tetőket készíthetünk.

A fedési elemeket úgy kell felhelyezni, hogy a beázás-mentesség biztosított legyen: a fedési módnak megfelelő hajlásszöggel és átfedéssel; ill. azokon a helyeken, ahol az elemeket meg kell faragni (hajlathoz, élhez csatlakozás esetén), szegezéssel vagy huzalkötéssel kell az elemet az aljzathoz erősíteni. A gerinccserepeket szegezéssel kell rögzíteni.

Fedési módok

Általános fedések

A kettős cserépfedés

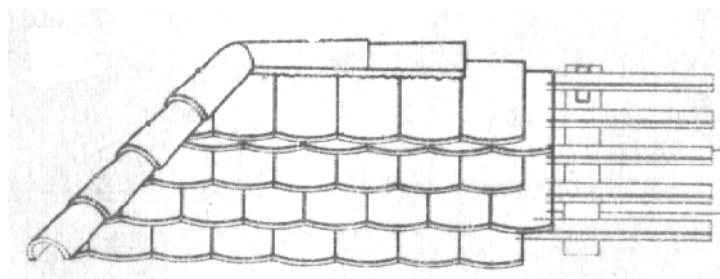
Anyaga: hódfarkú cserép és kúpos gerinccserép.

A jelentősebb, értékesebb lakó- és középületek meredek tetőinek leggyakoribb fedése.

A kettős fedés szerkezeti elve az, hogy az egymás fölé kerülő sorok közül a harmadik sor elemei még a második sorra is rátakarnak, a szaruzat hajlásától függő mértékben.

Előnyei: esztétikus, íves és kúpos tető fedésére is alkalmas, viszonylag csapadék-biztos és könnyen javítható.

Hátrányai: aránylag súlyos, sűrű lécezést, nagy anyagmennyiséget igényel.

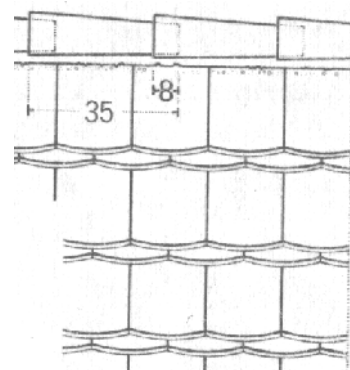

A kettős cserépfedés az ereszvonatra merőlegesen és szárazon rakott, egymáshoz szorosan csatlakozó és egymást soronként hézagcserében takaró, a lécekre orruknál fogva felakasztott és meredek (azaz 45°-nál és 100°-nál nagyobb hajlású) felületeken

még darabonként fel is szegezett cserepekkal készül. Az eresz mentén lovagsorral építik. (lovagsor: egy lécre akasztott, egymást ugyanabban a sorban hézagcserében fedő kettőzött cserépsor.)

A lovag (korona) cserépfedés

Anyaga megegyezik a kettős cserépfedésben használttal. A felhasználási terület annyiban különbözik, hogy míg szebb

rajzú a kettős fedésnél, mégis ritkábban alkalmazzák, mert ez a fajta fedés kevésbé viharbiztos.

A lovag fedés szerkezeti elve az, hogy az egymás fölé kerülő lovagsorok cserepei közül a felső soré az alsóéra a tetőfelület hajlásától függő mértékben rátakarnak. Az ereszvonaltra merőlegesen és szárazon rakják, lécenként két-két sort egymáshoz szorosan csatlakoztatva.

fedés valamivel jobb megoldás. Elvétve alkalmazzák a széthúzott kettős cserépfedést, de ezt is átmeneti megoldásként.

A hornyolt (szalag) cserépfedés

Anyaga: két oldalszélén hornyolt (21/40 méretű) szalag tetőcserép, ritkábban az ún. ikerfüles szalagcserép.

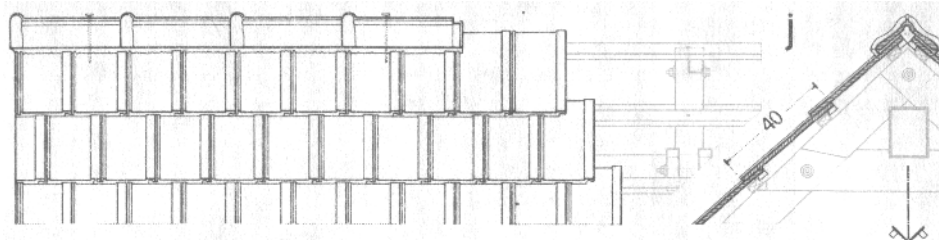
A hornyolt cserépfedés az egyszerűbb kivitelű, kisebb értékű és beázásra kevésbé kényes épületek általánosan használt fedési módja.

Előnyei: nagyobb fedési elemekből áll, ritkább lécezzést igényel, emiatt könnyebb és olcsóbb egyszeres fedés alakítható ki.

Hátrányai: építészeti értéke csekély, hatása jellegtelen, emellett nem eléggé csapadék-biztos (égetéskor elgörbül, illeszkedési hibák keletkezhetnek).

A hornyolt cserépfedést egymás fölé kerülő, egymáshoz képest kötésben fektetett és egymáshoz az ereszre merőlegesen horonykötéssel csatlakozó cserepekből álló sorok alkotják.

A fedést az ereszvonaltra merőlegesen és szárazon rakott, és a lécekre orruknál fogva felakasztott cserepekkel készítik.

A hornyolt cserépfedés

Anyaga: két oldalszélén hornyolt, gerinc felőli végén vízvisszafolyást gátló peremezéssel készített két támasztó tagozatos sajtoló cserép.

Készítési módja és alkalmazási területe hasonló a szalagfedésben leírtakkal.